

RIDDARHUSORDNING

m.m.

RIDDARHUSET

2019

INNEHÅLL

Riddarhusordning	1
Register	10
Reglementariska föreskrifter för adelsmötet	13
Instruktion för riddarhusdirektionen m.m.	15
Bestämmelser för valnämnd m.m.	21
Reglemente för riddarhusdirektionens medelsplacering m.m.	23
Statuter för riddarhusets medalj	25

RIDDARHUSORDNING
AV
KUNGL. MAJ:T

utfärdad å Stockholms slott den 22 juni 1866
med de till och med adelsmötets slutsammanträde
den 2 juni 2007 antagna förändringarna.

Wi CARL, med Guds Nåde, Sveriges, Norges, Götes och Wendes Konung, gøre weterligt: att sedan Herr Landtmarskalken wid nu afslutade Riksdag, å Ridderskapet och Adelns wägnar, uti skrifwelse den 17 nästlidne Maj till Wår Nådiga stadfästelse i underdånighet öfwerlemnad ett af Ridderskapet och Adeln antaget förslag till ny Riddarhus-Ordning, hafwe Wi, Som i Nåder funnit godt gilla berörde förslag, härigenom welat utfärda en förnyad Riddarhus-Ordning för att hädanefter wara till efterrättelse gällande, sådan den ord för ord härefter följer:

§ 1

Sveriges ridderskap och adel utgöres av de grevliga, friherrliga och adliga ätter, som på riddarhuset äro introducerade; dock, vad angår de efter den 6 juni 1809 tillkomna ätter, med den inskränkning som följer av § 37 i den numera upphävida regeringsformen av samma dag. Varje ätt äger efter den vid 1809 års riksdag stadgade nummerföljd säte och stämman på riddarhuset i enlighet med vad här nedan föreskrives. (SFS 1977:1142)

§ 2

Denna paragraf har upphört att gälla den 1 januari 1978. (SFS 1977:1142)

§ 3

Alla de kommandörsätter, vilka tillkommit före den 6 juni 1809, bibehålla det högre säte å riddarhuset de innehade då denna riddarhusordning i sin ursprungliga lydelse trädde i kraft. (SFS 1977:1142)

§ 4

Stamfader för en ätt är den, som till samma ätts värdighet först upphöjd blivit, och ätteman var och en, som därav sedermera är lagligen delaktig vorden och som själv ej innehar högre värdighet på riddarhuset.

Huvudman är stamfadern och efter honom äldste ättemannen av den ättegren, som i varje led varit äldre än någon av de övriga levande grenarna av ätten.

Äldre ätteman är den, som förr, och yngre ätteman den, som senare kan ärva huvudmannarätten. (SFS 1917:131)

RIDDARHUSORDNING

§ 5

Mom. 1. En var till myndig ålder kommen adelsman, som är mantalsskriven i riket, är skyldig att varje år, under vilket han taxeras till statlig eller kommunal inkomstskatt erlägga den avgift – riddarhuskapitationsavgift – som för riddarhusets underhåll och därmed sammanhängande ändamål kan varda av ridderskapet och adeln beslutad. Avgiften skall erläggas före årets slut.

Mom. 2. Befrielse från erläggande av kapitationsavgift må, då särskilda omständigheter föreligga, medgivas av riddarhusdirektionen.

Mom. 3. Vill adelsman, som är skyldig erlägga kapitationsavgift, avsäga sig delaktighet i de av ridderskapet och adeln stiftade fonderna, och gör han hos riddarhusdirektionen därom skriftlig, egenhändigt undertecknad och av vittnen styrkt anmälan, vare han för framtiden befriad från erläggande av kapitationsavgifter, dock med undantag för avgift, som redan är förfallen till betalning, och skall riddarhusdirektionen meddela honom bevis därom.

Avsägelse, varom ovan förmäles, medför för den, som gjort densamma, och för hans hustru ävensom för hans barn intill uppnådd myndighetsålder förlust av rätten att under hans återstående livstid erhålla understöd från nämnda fonder; dock att dotter till honom utan hinder härav må vinna inskrivning i Vadstena adliga jungfrustift. (SFS 2003:178)

§ 6

Ridderskapet och adeln skall sammanträda å riddarhuset till lagtima adelsmöte vart tredje år den tredje lördagen i februari.

Skulle ridderskapet och adelns sammanträdande å annan tid, än nu sagt är, av riddarhusdirektionen anses nödvändigt för avgörande av något ärende, som ej tål uppskov, skall urtima adelsmöte äga rum å dag, som av direktionen bestämmes samt i allmänna tidningarna sist trettio dagar före den utsatta dagen kungöres; därvid tillika bör uppgivas det eller de ärenden, som föranlett ridderskapet och adelns sammankallande. (SFS 2003:178)

§ 7

Vid adelsmöte äger huvudman, som sig vid den i § 12 första stycke omförmälda anteckning anmäler, rätt att säte och stämma för ätten intaga och, där huvudman sig icke finner, ätteman med företräde för den, bland flera, som är huvudmannarätten närmast.

Har icke heller ätteman sig anmält, må säte för ätten intagas av den, som därtill blivit befullmäktigad av huvudman eller den hans rätt, på sätt här nedan förordnas, utövar.

Under loppet av adelsmöte vare huvudman, ätteman eller fullmäktig, som sig först anmäler, berättigad att säte för ätten intaga, och, där de sig på en gång anmäla, huvudman framför ätteman, äldre ätteman framför yngre samt ätteman framför fullmäktig. (SFS 1977:1142)

§ 8

För rättighet att uti adelsmöte delta erfordras att hava uppnått 21 års ålder samt vara svensk medborgare och äga hemvist här i riket.

Svensk medborgare, som ej här äger hemvist, må dock delta i adelsmöte sedan han erlagt kapitationsavgift för de tre närmast föregående åren. (SFS 1977:1142)

RIDDARHUSORDNING

§ 9

Från utövning av rättighet att i adelsmöte deltaga äro uteslutna:

- 1:o) den, som är omyndigförklarad;
- 2:o) den, som häftar för ogulden kapitationsavgift för något av de tre närmast före mötet förflutna åren; och
- 3:o) den, som enligt § 5 mom. 3 åtnjuter befrielse från erläggande av kapitationsavgift.

Säte och stämma må ej heller tillkomma den vars ätteledning från stamfadern ej av riddarhusets genealogiska tabeller tydligen utvisas eller, där dessa befinnas bristfälliga, ej styrkas kan. (SFS 1977:1142)

§ 10

Huvudman, som själv är berättigad att säte och stämma å riddarhuset intaga, må kunna därtill annan adelsman för ätten skriftligen befullmäktiga. Är åter huvudman, enligt vad nu sagt är, ej till utgivande av fullmakt behörig, då inträder för tillfället närmaste ätteman, för vilken något av ovannämnda hinder icke möter, i huvudmannens ställe att fullmakt för ätten utfärda. (SFS 1977:1142)

§ 11

Bänkarne i Riddarhussalen numereras så, att första bänken blifwer den främsta till höger om ordförandens plats, andra den främsta till wenster, tredje den andra till höger o.s.w. Vid början af hwarje Adelsmöte bestämmas alla lefwande ätters säten å Riddarhuset, så att de främste intaga första bänken, de derefter följande andra o.s.w.

§ 12

Adelsman, som uti Adelsmöte will taga del och, enligt hwad här ofwan sägs, är dertill berättigad, bör för sådant ändamål sig personligen anmäla wid den anledning, som efter upprop inför Riddarhus-Direktionen skall ega rum å den för mötets början bestämda dag.

Prövningen av gjord anmälan tillkommer härvid riddarhusdirektionen. Uppstå skiljaktiga meningar, avgöra de flesta rösterna, men äro för särskilda meningar lika många röster, gäller den, som biträts av ordföranden vid sammanträdet. Möter för adelsman, som sig sålunda anmält, icke något hinder att säte och stämma på riddarhuset under mötet intaga, varde hans namn och värdighet antecknad uti en för sådant ändamål inrättad uppslagslista och honom tillställd en med riddarhusets sigill påtryckt pollett med påskrift av ättens nummer och namn, den antecknades förnamn samt nummer på den bänk, varest säte för ätten är anordnat.

Under loppet af Adelsmöte må anteckning jemwäl verkställas och polletter utdelas af Riddarhus-Utskottet, hwilket den i nästföregående moment omförmälda prövning då tillkommer; börande nämnda Utskott för sådant ändamål sammanträda en half timma före början af hwarje Ridderskapet och Adels sammanträde. (SFS 1947:668)

§ 13

Har ätteman i behörig ordning antecknad blifwit, ege i sådant fall hufwudman rättighet att, på grund af behörig fullmakt, säte för annan ätt intaga. Har hufwudman fullmakt utgifwit, ware han för det Adelsmötet skiljd från rättigheten att deruti taga del, så framt icke fullmäktig aflidit, sin rätt förlorat eller sin pollett till Riddarhus-Utskottet återlemnat.

Dör den, som fullmakt utgifwit, eller blifwer han nämnda rättighet förlustig, lemne fullmäktig det säte, han på grund af samma fullmakt innehaft.

RIDDARHUSORDNING

§ 14

Uppwisas wid en och samma anteckning två eller flera fullmakter för samma ätt, warde alla, ehuru af behörig man utgifne, ogillade. Anmälas sådana fullmakter wid olika anteckningar, gälle den som först uppwisad blifwit.

§ 15

Den hwilkens anhållan om pollett icke blifwit bewiljad eller som anser sig ega anledning klaga deröfwer, att pollett blifwit obehörigen utlemnad, ware berättigad, om han det äskar, att få förhållandet genom Ordföranden i Riddarhus-Direktionen eller Riddarhus-Utskottet anmaldt wid först inträffande sammanträde hos Ridderskapet och Adeln, på hwars afgörande frågan beror.

§ 16

Sedan anteckning av deltagare i adelsmötet skett enligt § 12 första stycket, skall adelsmötet förklaras öppnat samt val av ordförande och vice ordförande under mötet förrättas. Därvid föres ordet av den främste närvarande ledamoten av ridderskapet och adeln. (SFS 1977:1142)

§ 17

Sedan ordförandeval förrättats, skall ridderskapet och adeln på öppningssammanträdet utse ett utskott om sexton ledamöter, vilket det åligger att meddela yttrande ej mindre över de ärenden, som av ridderskapet och adeln till detsamma överlämnas, än även över den berättelse, som vid varje lagtima adelsmöte skall av riddarhusdirektionen till ridderskapet och adeln avlämnas angående förvaltningen av riddarhus- och adliga jungfrustiftsärendena, riddarhuskassan, adliga kadettskolofonden samt övriga under direktionens styrelse ställda kassor, donationer och legater. Detta utskott skall ock överse och granska direktionens förvaltning, taga kännedom om de berättelser, som avgivits av de utav ridderskapet och adeln utsedda revisorerna angående de av dem förrättade revisioner av de hos direktionen över riddarhusets kassor och fonder förda räkenskaper, samt över allt detta meddela utlåtande, innefattande jämväl förslag till de förändringar, vilka utskottet i något avseende kan finna nödiga, ävensom yttrande, huruvida riddarhusdirektionen sina åligganden rätteligen fullgjort. Utskottet skall vidare inför de val som föreskrivs i 30 § föreslå vilka som bör utses till de där angivna uppdragen.

Detta utskott, som benämnes riddarhusutskottet, äger även att, på sätt i § 12 förmäles, utlämna polletter till dem, som under loppet av adelsmötena anmäla sig till anteckning.

Utskottet är beslutfört, om minst åtta ledamöter är närvarande och såvitt möjligt samtliga ledamöter beretts tillfälle att deltaga i utskottets beslut. Som utskottets beslut gäller den mening för vilken mer än hälften av de närvarande rösta eller, vid lika röstetal, den mening som biträdes av ordföranden. Är utskottet icke fulltaligt, skola de som rösta för beslutet dock vara minst sex.

Skulle ridderskapet och adeln anse nödigt att för särskild behandling av någon eller några frågor annat utskott tillsätta, må sådant även kunna ske.

Utskott väljer inom sig ordförande och vice ordförande. Intill dess berörda val skett, föres ordet av den främste närvarande ledamoten.

Vid utskotts sammanträden skall föras protokoll. Ledamot äger få avvikande mening antecknad till protokollet. (SFS 1977:1142)

RIDDARHUSORDNING

§ 18

Kallelse till annat ridderskapet och adelns sammanträde än öppningssammanträdet utfärdas av ordföranden. Kallelsen skall anslås i riddarhuset minst en vecka i förväg, med angivande av de ärenden som skola förekomma på sammanträdet.

Ridderskapet och adeln kan besluta att sammanträde, vid vilket behandlingen av angivna ärenden av tidsskäl eller annan anledning ej kunnat slutföras på den utsatta dagen, skall fortsätta en senare dag. Meddelande härom skall genast anslås i riddarhuset. (SFS 1977:1142)

§ 19

Ordföranden åligger att leda ridderskapet och adelns sammanträden och sålunda att föredraga ärendena, att upptaga, reda och framställa de yttrade meningarna, att göra proposition för besluts fattande och att vidmakthålla ordning vid sammanträdena allt efter vad i denna riddarhusordning är föreskrivet eller kan varda överenskommet och beslutat; ej må han kunna utan ståndets samtycke ett sammanträde upplösa.

Ordföranden äger ej att uti överläggningarna och besluten delta. (SFS 1977:1142)

§ 20

Varje ledamot äger att från talarstolen eller från sin plats i riddarhussalen tala och yttra sig i alla de frågor, som under överläggning komma. En var yttrar sig i den ordning, han därtill sig anmält och uppropad bliver. Ingen må tillåta sig personligen förolämpande uttryck; sker det, äger ståndet pröva, huruvida den ledamot, som sålunda sig förgått, må av ordföranden erhålla tjänlig föreställning och varning. (SFS 1977:1142)

§ 21

Utom de i § 15 omförmälda frågor, ävensom sådana, vilka angå arbetssättet, må till överläggning och beslut hos ridderskapet och adeln förekomma:

vid lagtima adelsmöte:

- 1:o) frågor, som föranledas av den utav riddarhusdirektionen avgivna berättelse angående förvaltningen av riddarhus- och adliga stiftsärendena ävensom revisorernas berättelser, så ock framställningar, vilka i övrigt må av riddarhusdirektionen göras angående nämnda samt andra därmed sammanhang ägande ärenden;
- 2:o) riddarhusutskottets eller särskilt tillsatt utskotts utlåtande och förslag enligt vad i § 17 säges; och
- 3:o) motion, som av någon ledamot väckes angående ej mindre förenämnda ärenden än även frågor, som avse dels förslag till ändring i denna riddarhusordning, dels vad i övrigt till ridderskapet och adelns gemensamma angelägenheter är att hänföra; samt

å urtima adelsmöte:

allenast det eller de ärenden, som föranlett ridderskapet och adelns sammankallande. (SFS 2003:178)

§ 22

Motion må ej väckas under längre tid än till och med den sjätte dagen efter öppningssammanträdet, så framt den ej av något fattat beslut eller annan under adelsmöte inträffad tilldragelse omedelbarligen föranledes.

RIDDARHUSORDNING

Motion skall vara skriftligen avfattad; och må i en skrift ej flera mål av olika beskaffenhet sammanföras.

Efter öppningssammanträdet väckes motion genom att motionsskriften ingives till riddarhuskansliet. (SFS 1977:1142)

§ 23

Frågor, vilka föranledas av riddarhusdirektionens förenämnda berättelse eller i övrigt av direktionen till ridderskapet och adeln hemställas, så ock frågor, vartill revisorernas berättelser giva anledning eller varom motion blivit väckt, må ej till avgörande företagas, innan utskott däröver sig yttrat.

Efter öppningssammanträdet äger adelsmötets ordförande att på ridderskapet och adelns vägnar besluta om remiss till utskott. Finnes motion såsom för sent väckt ej föranleda remiss, äger motionären vid nästkommande sammanträde med ridderskapet och adeln påkalla ståndets beslut huruvida remiss skall ske. (SFS 2003:178)

§ 24

När utskott avgivit utlåtande, skall meddelande därom anslås i riddarhuset, med angivande att utlåtandet finnes tillgängligt på riddarhuskansliet. Vad nu sagts gäller även avvikande mening, som antecknats i utskottets protokoll. Ärendet får företagas till avgörande tidigast en vecka efter det anslaget skett. (SFS 1977:1142)

§ 25

När ärende till afgörande förekommer, bör Ordföranden, sedan, på framställning af honom, öfverläggningen förklarats slutad, till Ståndet göra proposition, så affattad, att den kan med ja eller nej besvaras. Ordföranden tillkännagifwer, huru efter hans uppfattning swaret utfallit; och skall derwid bero, derest icke omröstning begäres, hwilken då, efter förut uppgjord och justerad proposition, samt kontraproposition, straxt derefter skall verkställas med tryckta och omärkta, enkla, slutna och hoprullade sedlar; och må proposition ej göras, om det voteras skall, ej eller votering derom tillåtas. Före öppnandet af sedlarne skall uti frågor, som genom enkel röstöfvervigt afgöras, en sedel förseglad afläggas för att, derest rösterna utfalla lika, bestämma beslutet.

Likaledes skola alla wal verkställas med enkla och slutna sedlar, fria från all twetydighet i anseende till personernas namn äfwensom från oriktighet i anseende till deras antal. Der två eller flera erhållit lika många röster, skiljes dem emellan genom lottning.

§ 26

I frågor som angå förslag till ändring av denna riddarhusordning erfordras för bifall till vad i avseende därå är föreslaget antingen beslut vid två på varandra följande adelsmöten, varvid andra gången med bifall av två tredjedelar av de avgivna rösterna, eller, under förutsättning att det lagts fram eller biträts av riddarhusutskottet, med bifall av fem sjättedelar av de avgivna rösterna vid det adelsmöte då förslaget framlägges.

I frågor som angå förslag att kapitationsavgiften skall bestämmas till högre belopp än det senast beslutade eller avse avhändande eller användande av riddarhusets tomt eller därå befintliga byggnader, erfordras för bifall till vad i avseende därå är föreslaget två tredjedelar av de avgivna rösterna.

RIDDARHUSORDNING

§ 27

Under hwarje Adelsmöte skall ett fullständigt diarium öfver alla wid detsamma förekommande ärenden föras och i Riddarhuskansliet vara att tillgå. För hwarje sammanträde uppgöres en föredragningslista, hwaraf en afskrift bör vara i Riddarhusalen uppsatt, derå alla förändringar i föredragnings-ordningen, hwarom Ståndet må öfwerenskomma, genast skola anmärkas.

§ 28

Protokollet wid sammanträdena skall i korthet angifwa hwarje föredraget ärendes beskaffenhet och det deraf föranledda beslut samt, der omröstning egt rum, uppgift om, huru många röstat för eller emot. I protokollet må muntliga yttranden icke inflyta, derest icke i någon fråga af större wigt Ridderskapet och Adeln annorlunda beslutar; dock eger ledamot, som wid ett besluts fattande tillhört minoriteten, rätt att få sådant till protokollet antecknadt; äfwensom det står hwarje ledamot öppet att senast wid protokollets justering skriftligen anföra de skäl, på hwilka han sin mening stödjer. Sådana anföranden skola såsom bilagor åtfölja protokollet.

Det wid ett sammanträde förda protokoll skall wid början af det nästföljande justeras.

§ 29

Wid wal och voteringar skall upprop ske efter anteckningslistan. De som till en och samma bänk höra träda inom skranket, när deras bänknummer uppropas; och en hwar framlägge wid upprop af dess namn sin wal- eller voteringsedel på det pappersark, som hålles af Ordföranden eller en ledamot wid bordet. Ordföranden eller den hans ställe företräder anmode sex ledamöter af Ridderskapet och Adeln att jemte honom wid bordet sitta för att wid wal- och voterings-sedlarnes öppnande och granskande biträda samt deröfver föra protokoll.

§ 30

Vid varje lagtima adelsmöte utser ridderskapet och adeln en riddarhusdirektion bestående av ordförande, vice ordförande och ytterligare fem ledamöter, jämte tre suppleanter. Direktionen besörjer och förvaltar Riddarhusets angelägenheter enligt utfärdad instruktion, som även innehåller föreskrifter för riddarhusets tjänstemän.

Likaledes utser vid varje lagtima adelsmöte ridderskapet och adeln tre revisorer och tre suppleanter för dem att årligen överse och granska de hos direktionen under nästfölgande år förda räkenskaper över de under direktionens styrelse ställda kassor och fonder ävensom att förrätta inventering av Riddarhusets låne- och säkerhetshandlingar. En av revisorerna och en av suppleanterna skall vara auktoriserad revisor.

Vidare utser vid varje lagtima adelsmöte ridderskapet och adeln för tiden intill nästa lagtima adelsmötes början en valnämnd, bestående av ordförande, en förste och en andre vice ordförande samt ytterligare åtta ledamöter. Nämnden skall enligt närmare bestämmelser förbereda de val som skola äga rum vid adelsmötets början.

Slutligen utser vid varje lagtima adelsmöte ridderskapet och adeln ordförande och vice ordförande i en medaljnämnd samt suppleanter för dem. Nämnden skall enligt närmare bestämmelser besluta om utdelande av Riddarhusets medalj. I dessa bestämmelser föreskrivs också om direktionens uppgift att utse en tredje ledamot och suppleant för denne.

RIDDARHUSORDNING

Utskottets förslag till val skall avlämnas till direktionen senast två veckor före det sammanträde då valen skall äga rum. Vill någon ledamot av adelsmötet framlägga annat förslag till val än det utskottet lämnat, skall motförslaget avlämnas till direktionen senast en vecka före det sammanträde då valen skall äga rum. Avlämnade förslag skall genom direktionens försorg ofördröjligen anslås i Riddarhuset. Skulle, sedan förslagen har avlämnats, det hända att någon som föreslagits bli vald ej längre står till förfogande, får kompletterande förslag lämnas muntligen vid det sammanträde då valen skall äga rum. (SFS 1977:1142)

§ 31

Denna paragraf har upphört att gälla den 1 januari 1978. (SFS 1977:1142)

§ 32

Denna paragraf har upphört att gälla den 1 januari 1978. (SFS 1977:1142)

§ 33

Denna paragraf har upphört att gälla den 1 juli 2003. (SFS 2003:178)

Det alle, som wederbör, hafwa sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera wisso hafwe Wi detta med Egen hand underskrifwit och med Wårt Kongl. Sigill bekräfta låtit. Stockholms Slott den 22 Juni 1866.

CARL.
(L.S.)

Louis De Geer.

RIDDARHUSORDNING

REGISTER

	Paragraf
Adelsmöte	
anmälan om deltagande	12
anslag	18, 24, 27
avvikande mening	24
behandling av ärenden	15, 21, 23
bänknumrering	11
diarium	27
fullmakt	10, 14
fullmäktig	7, 10, 13
föredragningslista	27
förslag till val	30
kallelser	18
kapitationsavgift	5, 8
klagan över ej beviljad pollett	15
kungörelse	6
kvalificerad majoritet	26
lagtima	6, 21
ledamots åligganden	20
medaljnämnd	30
motion	21, 22, 23
ordf. och vice ordf.	16
ordf:s åligganden	18, 19
pollett	12, 15
pollettutdelning	12
proposition	25
protokoll	28, 29
protokollsjustering	28
remiss	23
representationsrätt	7, 13
, ordningsföljd	7
rättighet att delta	8, 9, 13
upprop	29
uppropslista	12
urtima	6, 21
utskott	17
, särskilt	17
, utlåtande	24
, åligganden	12, 17
val	16, 17, 25, 29, 30
votering	25, 29
ålder	8
ärendens avgörande	24
öppningssammanträde	6, 16, 17

RIDDARHUSORDNING

	Paragraf
Huvudman	4
Introduktion	2
Kapitationsavgift	5, 8, 26
avsägelse	5
befrielse	5
Kommendörsätt	3
Revisorer	30
Riddarhusdirektion, instruktion för	30
Riddarhusordning, ändring av	26, 33
Ridderskapet och adelns omfattning	1
Stamfader	4
Säte och stämma	1, 7
Valnämnd	30
Ätteman	4

REGLEMENTARISKA FÖRESKRIFTER

REGLEMENTARISKA FÖRESKRIFTER FÖR ADELSMÖTET, av ridderskapet och adeln antagna den 29 mars 1916.

§ 1

Adelsmötets ordförande och vice ordförande jämte tre av ridderskapet och adeln för hela mötestiden utsedda ledamöter av adelsmötet böra, så ofta ordföranden det anser nödigt, sammanträda för att överlägga, huruvida och i vad mån särskilda åtgärder i avseende å ärendenas beredande och föredragning lämpligen må vidtagas för göromålens ordnande och påskyndande.

Delegerades första sammanträde bör äga rum före valet av riddarhusutskottet.

§ 2

Dessa delegerade skola taga under övervägande, huruvida med hänsyn till de föreliggande ärendenas omfattning och beskaffenhet förslag bör väckas om tillsättande jämlikt § 17 fjärde stycket riddarhusordningen av särskilda utskott för behandling av vissa frågor; börande därvid även antalet ledamöter och suppleanter i sådant särskilt utskott komma under omprövning.

§ 3

Delegerade hava jämväl att, med avseende å vikten och omfånget av föreliggande ärenden, taga i övervägande, huru adelsmötets plena må anordnas för arbetets koncentrerande inom möjligast korta tid.

§ 4

Vid sammanträde för ändamål, som i § 3 omförmäles, samt så ofta adelsmötets ordförande i övrigt anser nödigt böra utskotts ordförande och sekreterare jämväl vara närvarande. Vid alla delegerades sammanträden skall adelsmötets sekreterare vara tillstädes.

RIDDARHUSDIREKTION

INSTRUKTION FÖR

RIDDARHUSDIREKTIONEN M.M.

Antagen av adelsmötet den 12 juni 1947.

Ändrad vid 1950, 1953, 1956, 1977, 1998, 2001 och 2007 års adelsmöten.

§ 1

Riddarhusdirektionen består av ordförande, vice ordförande och ytterligare fem ledamöter jämte tre suppleanter. Direktionen väljes på sätt § 30 riddarhusordningen stadgar.

§ 2

Vid sammanträde skola av direktionen närvara minst fyra, av vilka för besluts fattande minst tre skola vara om beslutet ense. Äro flera tillstädes och uppstå skiljaktiga meningar, för vilka rösterna utfalla lika, bliver, då fråga ej är om val varom nämnes i § 4, den mening gällande, i vilken ordföranden instämmer.

Vid alla andra tillfällen än nämnda val sker omröstning inom direktionen öppet till protokollet.

§ 3

Denna paragraf har jämlikt beslut av adelsmöte den 10 juni 1977 upphört att gälla.

§ 4

Äro både ordföranden och vice ordföranden hindrade att tjänstgöra vid sammanträde med direktionen, föres ordet av den främste närvarande ledamoten.

I ledamots frånvaro inträder den bland de av ridderskapet och adeln valda suppleanterna, som enligt erhållet rösttal är närmast i ordningen. Hava alla suppleanterna inkallats och uppstår ytterligare förfall, skall den lediga platsen, om så finnes nödigt, fyllas genom val, som med slutna sedlar anställs av direktionen. Om vid sådant val två eller flera erhålla lika många röster, anställer direktionen genast dem emellan lottning. Skulle den sålunda utsedde avsäga sig uppdraget, anställs nytt val.

I övrigt vare suppleant berättigad att närvara vid direktionens sammanträden, så ock deltaga i dess överläggningar men ej i dess beslut.

§ 5

Jämte ett noggrant iakttagande av vad riddarhusordningen kan i särskilda fall ålägga riddarhusdirektionen har direktionen icke allenast att bevaka ridderskapet och adelns rätt och fördelar utan ock att verkställa ridderskapet och adelns beslut.

§ 6

Direktionen åligger jämväl att vaka däröver, att riddarhusets och övriga under direktionens vård ställda kassors samt därtill hörande fonders angelägenheter förvaltas i enlighet med stiftelseurkunderna och reglementet för medelsplacering samt att riddarhusets befattningshavare fullgöra sina åligganden.

RIDDARHUSDIREKTION

Finner direktionen behov föreligga av att i lantfastighetsfrågor inhämta särskilt sakkunnigråd äger direktionen tillsätta en nämnd bestående av två eller flera i skogs- och jordbruk sakkunniga personer att i rådgivande funktion biträda direktionen.

Till riddarhuset donerad fastighet må ej av direktionen avyttras utan ridderskapet och adelns samtycke, med mindre uttryckligt medgivande därtill givits i donationsurkunden. Direktionen äger dock - utan ridderskapet och adelns samtycke - för allmänt ändamål, såsom till mark för kommunikationsled, tomt för skolhus eller dylikt, upplåta mindre del av sådan fastighet ävensom att avyttra periferiskt belägen del av fastighet eller mindre fastighet, som bedömes uthålligt icke kunna giva skälig förräntning.

§ 7

Direktionen besörjer även styrelsen och förvaltningen av Vadstena adliga jungfrustifts ärenden enligt de för denna inrättning särskilt utfärdade föreskrifterna samt efter vad i denna instruktion vidare finnes stadgat.

§ 8

Direktionen kungör lagtima adelsmöte genom direkt meddelande till samtliga kapitalationsavgiftsskyldiga.

Om urtima adelsmöte skall direktionen låta införa kungörelse i allmänna tidningarna och den eller de andra tidningar, som direktionen bestämmer, därvid i fråga om tiden för kungörelsen och kungörelsens innehåll skall gälla vad i § 6 andra stycket riddarhusordningen är stadgat.

Direktionen besörjer, att den i § 12 riddarhusordningen omförmälda uppslagslistan utskrivs ävensom att vid riddarhuset samlade underrättelser om förhållanden, som kunna hindra särskilda medlemmar av ridderskapet och adeln att intaga säte och stämma, äro vid mötet tillgängliga.

Dessutom skall en särskild, på riddarhusgenealogierna grundad, före varje adelsmötes början justerad förteckning vara tillgänglig, vari jämte varje levande ätts nummer och namn upptagas, såvitt av genealogien framgår, dopnamn och titel på den medlem av ätten, som utövar huvudmannarätt eller ock de hinder, som förekomma för ättens representerande på riddarhuset.

§ 9

Direktionen äger medelst kontrakt anställa befattningshavare vid riddarhuset.

Direktionen äger jämväl besluta om uppsägning av anställningskontrakt och om entledigande av befattningshavare, men erfordras för sådant beslut, att minst fem av direktionens ledamöter äro om beslutet ense.

Uppsägning av anställningskontrakt från befattningshavare prövas av direktionen.

§ 10

Riddarhusets befattningshavare skola garantiförsäkras för omhänderhavda medel i den omfattning och på det sätt direktionen närmare bestämmer.

§ 11

Riddarhussekreteraren skall vara av adlig börd eller ock äldste son av huvudman för någon av de sedan 1809 adlade ätterna.

RIDDARHUSDIREKTION

§ 12

Vid lån ur de under direktionens förvaltning stående fonderna må ej någon direktionsledamot eller någon av riddarhusets befattningshavare såsom låntagare eller löftesman antagas, ej heller i egenskap av ombud eller fullmäktig därvid biträda annan.

§ 13

Vid början av varje lagtima adelsmöte skall direktionen till ridderskapet och adeln avlämna berättelse över vad vid riddarhus- och stiftsärendenas förvaltning sig tilldragit efter den tid, den senaste berättelsen omfattade.

Önskar direktionen att om andra ärenden antingen underrätta ridderskapet och adeln eller i ett eller annat avseende inhämta dess förordande, skall memorial därom avgivas till mötet.

De av ridderskapet och adeln utsedda revisorerna skall senast en månad efter direktionens avgivande av årsredovisning till direktionen avlämna berättelse över nästföregående års räkenskaper, så ock över inventeringen av riddarhusets värdehandlingar. Vid varje lagtima adelsmöte skola berättelserna avseende de närmast föregående tre åren av direktionen överlämnas till ridderskapet och adeln samt därvid vara åtföljda av direktionens yttrande i de delar, berättelserna kunna därtill föranleda. Berättelserna och yttrandena avseende de två första åren skola överlämnas vid adelsmötets början medan berättelsen och yttrandet avseende det sista året skall överlämnas så snart därefter kan ske.

§ 14

Direktionen utser en av sina ledamöter att såsom kassadirektör hava inseende över räkenskaperna samt att föreslå placeringar och omplaceringar av de av riddarhuset förvaltade medlen.

Direktionen utser tillika en av sina ledamöter att jämte kassadirektören övervaka uppgörandet av bokslut.

Direktionen skall årligen avge en årsredovisning och överlämna denna till revisorerna, i normalfallet senast den 30 april.

§ 15

Direktionen sammanträder så ofta göromålen det fordra och å tid, som ordföranden bestämmer.

§ 16

Vid direktionens sammanträden föres över alla därvid förekommande ärenden protokoll, vilket skall justeras inom fjorton dagar eller, där särskilda omständigheter påkalla längre uppskov, inom tre veckor antingen vid nytt sammanträde eller ock av ordföranden jämte en därtill utsedd ledamot.

De utlåtanden, vilka av riddarhussekreteraren eller annan riddarhusets tjänsteman inför direktionen skriftligen avgivas, skola bifogas protokollen.

Tjänsteman, som inför direktionen föredrager ärende, skall till protokollet låta anteckna sin mening, därest densamma icke överensstämmer med direktionens beslut i ärendet.

RIDDARHUSDIREKTION

Utgående expeditioner underskrivas i den ordning direktionen bestämmer. När utlåtande avgives till regeringen eller till ridderskapet och adeln skall, därest ledamot varit av skiljaktig mening eller föredraganden låtit anteckna sin mening till protokollet, det särskilda yttrandet medfölja.

§ 17

När reparationer eller ombyggnads- och inredningsarbeten skola företagas å riddarhusfastigheten, skall direktionen på grundval av efter förhållandena avpassade, fackmässiga entreprenadhandlingar infordra anbud från lämpliga entreprenörer, varefter, där ej omständigheterna annat påkalla, uppdraget överlämnas till den som lämnat lägsta anbud och för fullgörandet ställer av direktionen godkänd borgen. Mindre arbeten må dock direktionen låta utföra på annat lämpligt sätt.

§ 18

Till direktionen ankommande brev och försändelser öppnas av den eller de tjänstemän, direktionen därtill förordnat.

Över alla till direktionen inkommande ärenden skall diarium föras enligt de bestämmelser, direktionen därom meddelar. Direktionen fastställer även formulär för de övriga böcker, kvittenser, kortregister och liggare m.m., vilka skola föras av tjänstemännen.

§ 19

Riddarhusets tjänstelokaler skola hållas öppna i regel alla söckendagar utom lördagar på viss av direktionen bestämd och anslagen tid. Direktionen äger härjämte fastställa den tid, befattningshavare skall vara tillstädes på tjänsterummet.

§ 20

Av riddarhuset förvaltade penningmedel och värdehandlingar omhänderhavas av bank enligt särskilt avtal. Det åligger direktionen att vaka över avtalets rätta fullgörande.

Inbetalning till riddarhuset skall såvitt möjligt verkställas direkt till banken. Undantag härifrån må av direktionen medgivas för inbetalningar till domämförvaltaren och riddarhuskansliet. Närmare bestämmelser beträffande dessa inbetalningar ävensom angående förskott till domämförvaltaren och handkassa å riddarhuset utfärdas av direktionen.

Uttagning av medel från bank för handkassa eller för annat särskilt ändamål sker medelst anvisning, som å direktionens vägnar underskrives av kassadirektören med konnotation av den tjänsteman, direktionen därtill förordnar.

Penningmedel och värdehandlingar, vilka såsom donation eller annorledes överlämnas till riddarhusets förvaltning, må ej omhändertagas av någon riddarhusets befattningshavare utan skola för ändamålet avlämnas direkt till banken.

§ 21

Inskrivning i Vadstena adliga jungfrustift av därtill anmälda fröknar verkställs på sådant sätt att sedan dagen för inskrivningsavgiftens inbetalning i riddarhuskontoret antecknats, direktionen förordnar om de anmäldas inskrivning i stiftsmatrikeln i den ordning avgiften för dem influtit och förrättar lottning mellan dem, för vilka avgiften blivit samma dag erlagd.

RIDDARHUSDIREKTION

Vid inskrivningen iakttages, att döttrar av de ridders- och adelsmän, vilka icke finnas i genealogierna uppförda, ej heller må i stiftet inskrivas, förrän deras genealogier blivit behörigen kompletterade.

§ 22

Sedan vederbörande tjänsteman i maj månad avlämnat beräkning för den pensionsutdelning, som från stiftskassan kommer att äga rum i december månad, bestämmer direktionen antalet pensionärer för löpande året.

Vid början av maj och november månad varje år gör tjänstemannen anmälan om genom dödsfall eller giftermål eller eljest inom stiftet inträffade förändringar, varom kännedom vunnits, varefter direktionen i uppkomna ledigheter till åtnjutande av pension uppflyttar de stiftsjungfrur, som äro därtill i tur.

§ 23

Har pension från Vadstena adliga jungfrustift eller från fond, som direktionen förvaltar, på grund av ofullständig adressuppgift eller eljest icke kunnat tillställas pensionär och har denna ej låtit sig avhöra inom utgången av kalenderåret näst efter det, då pensionen utföll, skall pensionen anses ledig; direktionen obetaget att, då skäl därtill äro, återgiva pensionär pensionsrum, när så kan ske.

§ 24

Vid möjligen sig företeende särskilda tillfällen, när antingen uti instruktionen ej något finnes föreskrivet eller den icke lämnar tydlig anvisning, vare det direktionen tillåtet att efter bästa övertygelse taga sitt beslut, då likväl alla de skäl, varpå beslutet är grundat, böra i protokollet intagas.

§ 25

Riddarhussekreteraren åligger att vid adelsmöte upprätta de i § 27 riddarhusordningen omförmälda föredragningslistorna samt föra det i § 28 riddarhusordningen föreskrivna protokollet.

Vid den anteckning för deltagande i adelsmöte, som enligt § 12 riddarhusordningen verkställes inför riddarhusdirektionen, skall riddarhussekreteraren vara tillstädes och anmäla de hinder, som enligt till riddarhusdirektionen inkomna underrättelser kunna betaga medlemmar av ridderskapet och adeln säte och stämma vid adelsmöte, på det polletter ej må utdelas till andra än dem, som enligt riddarhusordningen äro därtill berättigade. På kallelse skall riddarhussekreteraren liksom övriga vid riddarhuset anställda befattningshavare inställa sig inför de av adelsmöte valda utskott, för att lämna av dem önskade upplysningar.

§ 26

I egenskap av ombudsman åligger det riddarhussekreteraren att hos domstolar och myndigheter, i rättegångar, utskökningsmål och konkurser samt varhelst eljest riddarhusets eller de av direktionen förvaltade kassornas och fondernas rätt kan vara i fråga bevaka och utföra riddarhusets och direktionens talan; ägande riddarhussekreteraren att vid behov i sitt ställe befullmäktiga annan person.

RIDDARHUSDIREKTION

§ 27

Vid ingående av avtal eller disposition av medel, varom direktionen äger att besluta, må handlingarna underskrivas, förutom av direktionen i beslutsför sammansättning, för direktionen enligt följande:

- Av kassadirektör, eller den han befullmäktigar, inom de ramar som direktionen har beslutat,
- Av domänförvaltare, eller den han befullmäktigar, inom de ramar som direktionen har beslutat,
- Av den ledamot som direktionen har utsett för särskilt fall,
- Av riddarhussekreteraren, dels vid verkställande av beslut som fattas av direktionen, dels vid disposition av medel inom de ramar som direktionen har beslutat, dels ock i övrigt i enlighet med de föreskrifter direktionen må ha meddelat.

§ 28

Riddarhusets tjänstemän hava att iakttaga vad i denna och för dem utfärdad instruktion finnes stadgat och böra städse söka befordra alltsom kan lända till ridderskapet och adelns samt riddarhusets bästa.

VALNÄMND

BESTÄMMELSER FÖR VALNÄMND M.M.

Antagna av adelsmötet den 10 juni 1977.

Ändrade vid adelsmötet den 1 juni 2013.

§ 1

Valnämnden består av ordförande, en förste och en andre vice ordförande samt ytterligare åtta ledamöter. Nämnden väljes på sätt § 30 riddarhusordningen stadgar.

Nämnden är beslutför om sex ledamöter äro närvarande.

§ 2

Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

§ 3

Nämnden skall upprätta förslag till valsedlar för val av ordförande och vice ordförande vid adelsmöte, av delegerade som avses i de reglementariska föreskrifterna för adelsmötet samt av ledamöter i riddarhusutskottet. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal skiljer lotten.

§ 4

Vid nämndens sammanträde skall föras protokoll. Ledamot äger få avvikande mening antecknad till protokollet.

§ 5

Nämndens förslag till valsedlar jämte det vid sammanträdet förda protokollet ska genom dess ordförande vara riddarhusdirektionen tillhanda senast sex veckor före lagtima och senast två veckor före urtima Adelsmötes början. Riddarhusdirektionen ska utan dröjsmål efter mottagande av handlingarna låta anslå dessa i Riddarhuset samt delge dem till de till Adelsmötet anmälda ledamöterna. Nämndens förslag till valsedel ska genom direktionens försorg mångfaldigas och hållas tillgängligt vid förestående val.

§ 6

Framställer medlemmar av adeln till ett antal av minst tio efter det att nämndens förslag till valsedlar anslagits i Riddarhuset enligt § 5, och senast en vecka före lagtima Adelsmötets öppnande eller senast tre dagar före urtima Adelsmötes öppnande skriftligen, under förklaring att de ämnar delta i Adelsmötet, hos riddarhusdirektionen begäran om mångfaldigande av viss alternativ valsedel, ska denna genom direktionens försorg mångfaldigas och hållas tillgänglig vid förestående val.

Riddarhusdirektionen ska utan dröjsmål efter mottagande av den alternativa valsedeln låta anslå den i Riddarhuset samt delge den till de till Adelsmötet anmälda ledamöterna.

Den som förts upp på valnämndens förslag får också föras upp på förslag som avses i denna paragraf. Vid avsägelse sedan förslag lämnats tillämpas riddarhusordningen § 30 sista meningen i Riddarhusordningen.

REGLEMENTE FÖR MEDELSPLACERING

REGLEMENTE FÖR RIDDARHUSDIREKTIONENS MEDELSPLACERING M.M.

Antaget av adelsmötet den 10 juni 1995.

(Ersätter reglemente antaget av adelsmötet den 16 maj 1992.)

Ändrat vid 1998 års adelsmöte.

§ 1

Riddarhusdirektionen skall tillse, att placeringen av de medel, som står under dess förvaltning ("förvaltade medel"), tillgodoser behovet av att betryggande säkerhet och risk-spridning föreligger, att uthållig god avkastning erhålles och att tillfredsställande betalningsberedskap upprätthålles.

Placering av förvaltade medel får ske på sätt som anges i §§ 2 och 3 av detta reglemente. Om annat följer av föreskrift i donationsurkund gäller sådan föreskrift.

§ 2

Förvaltade medel får placeras i

1. av svenska eller utländska låntagare utfärdade obligationer och andra skuldförbindelser, vilka är föremål för handel och fungerande marknadsprissättning vid börs;
2. av svenska eller utländska bolag utgivna aktier och konvertibla skuldebrev, vilka är föremål för handel och fungerande marknadsprissättning vid börs; andelar i värdepappersfonder, varom stadgas i lag (1990:1114) om värdepappersfonder, eller i utländska värdepappersfonder, för vilka likvärdiga bestämmelser kan anses gälla och vilkas andelsvärde regelbundet offentliggöres och publiceras i svensk eller utländsk dags- eller fackpress;
3. direktlån mot säkerhet av
 - a) pantbrev i fast egendom i Sverige inom sextio procent av för egendomen gällande taxeringsvärde och med iakttagande av att byggnad skall vara brandförsäkrad i betryggande omfattning, eller
 - b) bankgaranti eller annan därmed likvärdig säkerhet;
4. rättigheter eller skyldigheter som anknyter till i punkt 1. och punkt 2. angivna värdepapper;
5. räntebärande fordran hos bank eller postgiro; medel som erfordras för nära förestående utgifter får dock hållas på räntelöst bank- eller postgirokonto.

Beträffande placeringar enligt första stycket punkt 5. gäller att optioner och andra derivatinstrument får utfärdas och förvärvas endast i syfte att begränsa de risker, som kan vara förenade med placeringar enligt första stycket punkt 1. och punkt 2. Värdet av de underliggande tillgångar, som omfattas av optioner och andra derivatinstrument, får vidare ej överstiga tio procent av det sammanlagda nettovärdet av den lösa egendom, som förvaltas av direktionen och som består av i denna paragraf angivna tillgångar, nettovärdet beräknat som egendomens värde efter avdrag för därtill hänförliga skulder.

Avtal får träffas om utlåning av värdepapper av de slag som anges i reglementet, förutsatt att full trygghet för låneförbindelsens fullgörande föreligger.

REGLEMENTE FÖR MEDELSPLACERING

§ 3

Förvaltade medel får även användas för förvärv av fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt i Sverige samt fastighet i utlandet vilken är inrättad för bostads-, kontors- eller affärsändamål.

Placeringar i sådan egendom som angivits i föregående stycke får även ske genom förvärv av aktier eller andra andelsbevis i företag, vars huvudsakliga tillgångar utgöres av sådan egendom.

§ 4

Av direktionen förvaltat fastighet får belånas i den utsträckning donationsurkund medger och direktionen finner lämpligt, dock högst till det värde som anges i § 2 första stycket punkt 4. a).

Utöver vad som framgår av föregående stycke får direktionen ej upptaga lån annat än för tillgodoseende av tillfälligt penningbehov. Direktionen äger dock därjämte, om så i visst fall finnes erforderligt för att uppnå en ändamålsenlig placering, upptaga tillfälligt lån och ställa säkerhet därför. Den upplåning, som avses i detta stycke, får ej överstiga tjugo procent av det sammanlagda nettovärdet beräknat som egendomens värde efter avdrag för därtill hänförliga skulder.

§ 5

Direktionen äger uppdraga åt en inom sig utsedd placeringskommitté bestående av kassadirektören och ytterligare minst en ledamot av direktionen eller suppleant för sådan, att under direktionens överinseende och inom av direktionen fastställda ramar besluta om placeringar och om upptagande av lån enligt bestämmelserna i detta reglemente. Sådana beslut skall anmälas vid nästkommande direktionssammanträde, varjämte samtliga placeringar och lånetransaktioner som ägt rum efter närmast föregående direktionssammanträde skall redovisas till protokoll från sammanträdet.

RIDDARHUSETS MEDALJ

STATUTER FÖR RIDDARHUSETS MEDALJ

Antagna av adelsmötet den 12 maj 1959.

Ändrade vid adelsmötet den 5 juni 2004.

Ändrade vid adelsmötet den 12 juni 2010.

Ändrade vid adelsmötet den 1 juni 2019.

§ 1

Riddarhusets medalj är utformad av gravören J. C. Hedlinger och stamparna förvärvades av Ridderskapet och adeln år 1731.

Medaljen präglas i guld att bäras med band i gult-blått-gult och utdelas dels i tolfte storleken (RhstGM) att bäras om halsen, dels i åttonde storleken (RhGM) att bäras på bröstet. Dam må bära medaljen i rosett. Mottagarens namn graveras på medaljens kant.

§ 2

Medaljen tilldelas person som genom framstående insatser gagnat Ridderskapet och adeln. Medaljens egenskap av särskild och värdig utmärkelse skall ständigt bevaras.

§ 3

Medaljen utdelas av en nämnd bestående av tre ledamöter, av vilka lagtima adelsmöte utser ordförande och vice ordförande samt riddarhusdirektionen utanför sin egen krets den tredje ledamoten. För varje ledamot skall finnas en i enahanda ordning utsedd suppleant. Riddarhussekreteraren kan vid behov adjungeras till nämnden

Förslag om tilldelning av medalj kan väckas hos nämnden av varje medlem av ståndet, som är berättigad att delta i adelsmöte.

För beslut erfordras enhällig nämnd.

Nämnden skall till lagtima adelsmöte lämna uppgift på de medaljutdelningar, vilka sedan föregående möte må ha beslutats.

Vad vid nämndens sammanträden förekommit, må icke yppas för obehörig. Protokoll förs av en av ledamöterna. Nämndens protokoll är konfidentiella i 20 år utom vad gäller beslut om vilka som skall erhålla utmärkelse.

§ 4

Medaljen överlämnas vid avslutande lagtima adelsmöte av adelsmötets ordförande eller äldste närvarande greve. Är mottagare förhindrad att då närvara kan medaljen överlämnas av direktionens ordförande vid annat tillfälle.